

Nr 645

Av fröken **Höjer** och herr **von Friesen**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 55, angående anslag för budgetåret 1956/57 till avlöningar vid karolinska sjukhuset.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 55 angående anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset behandlas bl. a. föreståndarinnornas ställning i den föreslagna omändringen av administrationen vid karolinska sjukhuset samt direktionens förslag att utöka antalet personal vid de nio kirurgiska vårdavdelningarna med en sjuksköterska per avdelning.

Föreståndarinnornas ställning i den föreslagna omändringen av administrationen vid karolinska sjukhuset. I underdånig hemställan av den 21 juni 1955 med äskanden om anslag till avlöningar för budgetåret 1956/57 framlägger direktionen förslag till omorganisation av föreståndarinnornas arbete och framhåller därvid, att direktionen länge haft sin uppmärksamhet riktad på föreståndarinnornas otillfredsställande arbetsorganisation. Det anses synnerligen angeläget, att åtgärder snarast vidtagas för åstadkommande av en bättre ordning. Med utgångspunkt från att föreståndarinnornas kraftigt ökade arbete med expeditionsgöromål hindrar dem från att få tid över för ledning och övervakning av den inre tjänsten vid sjukvårdsavdelningar och andra arbetsställen, där dem underställd personal arbetar, framlägges förslag till omorganisation huvudsakligen innebärande, att föreståndarinnornas arbete knytes till sjukhusets kliniker med en personalföreståndarinna och en första föreståndarinna med samordnade arbetsuppgifter. Första föreståndarinna skall ha allmän översyn över sjukvårdsarbetet, biträda med organisations- och rationaliseringsutredningar o. d., vilka uppgifter till dato ej kunnat utföras annat än under de tider, då vederbörande härför beretts tjänstledighet från sina expeditionsgöromål.

Besparingssakkunniga vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet finna, att den nuvarande organisationen är behäftad med avsevärda brister. Personalanskaffning samt dessutom diverse okvalificerade arbetsuppgifter, vilka på grund av otillräcklig tillgång på skrivpersonal utföras av föreståndarinnorna, göra att erforderlig tid icke kan ägnas åt sådana väsentliga arbetsuppgifter som granskning av och överblick över personalförhållandena och beläggningen å vårdavdelningarna etc. Besparingssakkunniga anse, att den föreslagna centrala föreståndarinneorganisationen skall underställas chefen för kansli- och personalavdelningen (byrådirektör).

I underdånig skrivelse av den 30 augusti 1955 upptager direktionen för karolinska sjukhuset till bemötande besparingssakkunnigas förslag, att föreståndarinnorna för sjukvården skola underställas byrådirektören vid kansli- och personalavdelningen. Direktionen anför härvid: "Detta ställningstagande torde ha föranletts av det förhållandet, att föreståndarinnorna för närvarande, på grund av föreståndarinneorganisationens otillräcklighet, till övervägande del måste ägna sig åt personalrekryterings- och dylika göromål. Genom den av direktionen i anslagsäskandena den 21 juni 1955 föreslagna förstärkningen av föreståndarinneorganisationen åsyftas emellertid att ge föreståndarinnorna ökad möjlighet att ägna sig åt den viktiga uppgiften att ha översyn över sjukvården och att i samarbete med läkarna verka för förbättrade arbetsmetoder och lämpligare arbetsfördelning samt bättre utnyttjande av vårdplatserna m. m. Liksom läkarorganisationen bör föreståndarinneorganisationen vara direkt underställd överdirektören och vad gäller medicinska frågor vicedirektören."

Direktionen framhåller ytterligare, att statens sjukvårdsutredning i sitt betänkande VIII (SOU 1955: 12) föreslagit en än starkare ställning för föreståndarinnorna.

Direktionen hemställer, att besparingssakkunnigas förslag om inordnande av föreståndarinna under byrådirektören vid kansli- och personalavdelningen ej genomföres utan att föreståndarinneorganisationen liksom hittills skall sortera direkt under överdirektören och i medicinska frågor vicedirektören.

Direktionen anser även en objektiv omprövning av föreståndarinnans löneställning påkallad. Såsom kompetensvillkor för förordnande till föreståndarinna erfordras, förutom tre års sjuksköterskeutbildning, tre månaders kompletteringskurs för avdelningssköterskor samt nio månaders föreståndarinnekurs. Dessutom kräves för dessa tjänster långvarig erfarenhet av sjukvårdsarbete. Direktionen framför ytterligare motivering för omprövning av föreståndarinnestjänstens lönegradsplacering och anser det synnerligen angeläget, att denna snarast äger rum.

Undertecknade finna direktionens bestämda hemställan, att föreståndarinneorganisationen liksom hittills skall sortera direkt under överdirektören och i medicinska frågor vicedirektören, synnerligen väl motiverad. Sjukhusets administrationsavdelningar äro tillkomna bl. a. för att i enlighet med reglementen och avtal samt ekonomisk förvaltning i övrigt svara för denna del av sjukhusets drift. Men den inte mindre betydelsefulla organisatoriska uppgiften består i att genom rationaliseringsåtgärder av olika slag i daglig kontakt med sjukvårdsarbetet relativt snabbt åstadkomma erforderliga omläggningar av arbetet. Detta kräver samförstånd med de inom området verksamma, gedigna kunskaper om arbetsupp-

giften samt nära kontakt med administrationens högsta ledning. Mellaninstans kommer säkerligen ej att bidra till en smidig lösning av dessa stora problem. Vi anse, att föreståndarinneorganisationen skall vara direkt underställd överdirektören och, vad gäller medicinska frågor vicedirektören.

Förslag om att öka antalet personal vid vårdavdelningarna. Direktionen framhåller, att sjuksköterskans arbete vid vårdavdelningarna under senare år avsevärt förtyngts och att personalen blivit alltmer sliten. Antalet prov ökar, patienter med dåligt allmäntillstånd opereras oftare nu än förr, injektioner av olika slag ges numera av sjuksköterskor etc. På sidan 41 i propositionen utlägges ytterligare det ökade arbetet för den kvalificerade personalen.

Å sidan 22 i propositionen citeras av besparingssakkunniga utförd utredning, varav framgår, att bl. a. karolinska sjukhusets verksamhet icke giver stöd för antagandet, att detta sjukhus skulle i avsevärd mån vara dyrare i drift eller mer personalkrävande än andra undervisningssjukhus. Det framhålles, att vid dessa sjukhus tillkommer en hel del lokaler för undervisningen och den vetenskapliga forskningen. Vi finna det även helt naturligt, att vid dessa undervisningssjukhus en rad av de för uteslutande forskningsändamål utförda arbetsuppgifterna av olika slag kommer på vårdavdelningens sjuksköterskor. Karolinska sjukhusets direktion föreslår en utökning av personalen på de nio kirurgiska vårdavdelningarna med nio sjuksköterskor. Departementschefen upptager ej förslaget.

Som ofta påtalats visar en jämförelse med vårdavdelningspersonal i länder med en sjukvårdsstandard jämförlig med den svenska, att intet land har proportionellt så få sjuksköterskor vid vårdavdelningar som vi i Sverige. Sjuksköterskor vid våra vårdavdelningar äro även i annat avseende sämre lottade än andra länders i det att planlagd utbildning för biträdespersonal ännu ej genomförts. Med den utökning av det kvalificerade arbetet, som i direktionens skrivelse påvisats, finnes ingen möjlighet att för denna grupp upprätthålla en normal arbetsdag. En utökning av antalet sjuksköterskor vid sådana vårdavdelningar som de kirurgiska vid karolinska sjukhuset representera visar sig ofrånkomlig.

Med åberopande av ovanstående hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts prop. 55 beslutar,

att föreståndarinneorganisationen skall vara direkt underställd överdirektören och vad gäller medicinska frågor vicedirektören;

att omprövning av föreståndarinnornas löneställning snarast sker;

samt att nio sjukskötersketjänster i Ce 12 inrättas vid de allmänna kirurgiska vårdavdelningarna och anslaget härför i erforderlig utsträckning uppräknas.

Stockholm den 14 februari 1956

Gerda Höjer

Bertil von Friesen
